

מסורת הש"ס

(א) נפי' משרה רגלה. ערוך, (ג) נכחות קרא, (ג) נזיל לו ויכיל ביקונו ובע"מ, (ד) ויכיל רבה פיו, (ה) ואיני, (ו) נזיל שדרה, (ז) נכל זה הדיבור אינו מפרשי' ושייך למחשבות וכו' נע"מ, (ח) נזיל תפוחים הלך ת"א עללל דלעט (ויקרא כג, ט) משום שלל כ"ה הגרסא בע"מ, (י) נזיל נטר,

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה היינו דמתיב כי בי הרבי דבבאנטיס העובות ירל: (ג) תוס' ד"ה הא יראונו וכו' ועוד יש להחל. יצ' כלומר דהשאל לא קאמרא הכא לא יראונו מוחלין מהילא גמורה לאל כשתמטיר ועדין לא שז ככל לנו מולין וויינו דקאמרא תשובה מולה ואל דקאמרא בשעשע דף י"ב דעובד ותמטיר לא זז משם עד שמוחלין לו ותמטיר [מחילה גמורה] היינו דוקא בנמות שעה והוא בריימא דלמר על עשה ולית תשובה מפרת מיירי בשז ככל לנו ע"י סורין שעשה גמור לא יתכפר לו לגמרי והשאר חסר: (א) ד"ה כי הממלא וכו' ליתו אין ממציאין לו וכו' כמו תליה וכו' וכו' כי שיפדה עלמו ממציאין לו מעות הס"ד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הא יראונו וכו' דהוה ליה ל"ה. עיין תשובת פנים מחירות ת"א סומן כ"ו וכפסד מוט חיים להפסיד תשובה האחרונה:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג

[א] תוס' ד"ה הא יראונו כי ופליגא דר' ישמעאל כי ע"י כסוף ספר מוט חיים כפסיד דף מ"ד ע"כ ד"ה נתקשו וכו' וד"ה אמר וכו':

רבינו חננאל

יש נספה בלא משפט מעשה דמרים מגדלא נשיא ומרים [מגדלא] דרדקי דאתחלף ליה לשליחא ואיית מרים מגדלא שער נשיא ויש מי שאומר כענין חלום ראה דברים הללו. ולי עוד אלא רב ביבי בן אביי היה מתעסק בראיית השדים לפיכך יש לומר כדרך הזה ראה ואין סומכין עליו ופתרון יש נספה בלא גוגי כגון אדם שהרג חבירו. והסתייג בו אתה מעלה בדתך כיון שאתה בא בדברך הללו בעקפיך אתה מרמה להסית ואיך יכול להסית אלא (ברברי מור) מיכן שהשטן של איוב אדם היה. הן בקדושי לא יאמן כלומר אינו מאמין להם לחיות הרבה שמו בוקנטם יטו מן הדרך הטובה ונקישי' לי דהא אמרינן כימא כיון שאדם עבר שלשים ורשה שנה ולא חטא שוב אינו חוטא' בעי להטובא אחרתיה דלא לבעוט ברבותיו היה חיי. ר' יוחנן הזה כבי שרבו מקרבו לדין וממחר להעידו כלום יש בו תקנה. אריכ"ז אינו לנו

וקא מחריא טנורא. מכבדת את התנור: אוסיפסיה אגבה דכרעה. הושיצמו על גב רגלה ונכות והורע מזוה: דרעינא נפו אנא. איני מוסרן לשומר הממס ששמו דומה אלל מתגלגלין עמי ושטין צעולם עד שיתמלאו שנותיו והוא קרוי דור: דמעזיר צמילא. מעזיר על

מדומתי: דמטו. נתכשלו: הני מינטרן. אותן שלל צישלו כל נורכן אין ממחרות לירקב: היינו דכסיצ נו. הטובות ירל פן ירקבו אף הצמורים הלדקים נאחזין למיתה פן יחטאו: אדוטר. צעודו צמור: אי צעי הא מרצנן. להיות הולך צדך טובים הוי חיי: מנצע צנצויו הוה. רבי אלכסנדר היה ממיר צו שלל היה מן הקדושים וכתביז טובז לא היה לרשע ולא יאריך תכלל אשר אינו ירל מלפני האלהים (קהלת ח) ותיגיל צמסכת קדושין (דף לג:) מורא זו איני יודע מהו כשהוא אומר והדרת פני זקן ויראת מאלהין (ויקרא יט) הוי אומר מורא זו כבוד חכמים: קלות כחמורוס. עושקי שצר שכי מנחלים ומכשפים: ומטי גר. צהאי קרל כתיב: ואל יראונו. וזהאי קרל כתיב: כי אס כל מעשה האלהים יציא צמשפט על כל נעלם. ואף על הנעלמות ממנו שעשה שוגג הוא מציאו צמשפט: על כל אפי' דבר מועט צמשפט: ונמאס. קזה דעת צזירו צדצר: מאי אס טוב. דמשמע אף על הטובה מציאו צמשפט: שאינו מוחסין. שאינו מנוקד מן החלל ומן הגדין האסורים: צערצי צמסות. שמתוך שממחרין לעשות צורכי צבת אינן נותנין לצ אס מנוקד הוא: צרות סמוכות זו לזו. לשון וכעתה צרתה (שמואל א ה) שתי נסים יחד: יצורא ועקרבא. "נקיט הכי משום דלמרינן צמסכת ע"ז צפרק אין מעמידין (דף סג:) צמיימי לעקרבא וקיררי לציצורא וחילופא סכנתא הלך היכא דנכמיה יציצורא ועקרבא נעשות צרות זו לזו דלית ליה תקנתא לא צקירי דקשה לעקרבא ולא צמיימי דקשה לציצורא: זה הממלא אס טעם לעני צעשה דוחקו. אלעיל קאי אס טוב ואס רע הרגיל להמלא דקדקו לעני צשעת דוחקו ולא קודם שעת הדחק שיכול לצקש מונומיו ולקנותן צשעת הזול: לעללא. לקנות התצוזה (דמתרגס ועללת ארעא (ויקרא כג:) לפתילא. להפסד ולאיצוד קן שמעתי. ולי נראה לקנות צשעת הדחק מוון שהוא מולה צסלו כדלמר מר (פסחים דף ק"א:) תלא סילתא תלא מווי תלא צציתא קשה לענייתא: אינו

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

ה.

תורה אור השלם

1. דור הלך דור בא והארץ לעולם עמדה: קהלת א ד
2. ויאמר יי אל השטן השקמו לבך אל עבדי איוב כי אין כבודו בארץ איש תם וישר ירא אלהים וקר מרע ועדנו מחזיק בטהומו וחסידותו בו לבבלעו חכם:
3. הן בקדושי לא יאמין ושאם לא זכו בעיניו:
4. קרבתי אל כל משפט ויהיתי עד ממחרת במכשפים ובמנאפים ובנשבעים לשקר ובעשקי שובר שובר אלמנה ותחום ומטי גר ולא יראוני אמר יי צבאות:
5. בי את כל מעשה האלהים יבא במשפט על כל נקלם אם טוב ואם רע: קהלת יב ה
6. והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות ונעתה השקידה הזאת לקניו לער כי לא תשכח מפ' ידע כי ידעתי את יצרו אשר הוא עשה דמים בטרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי: דברים לא כא
7. והיה אפי' בו יום ההוא ונבוכים יוהסרתרי פני מהם והיה לאכל ומצאנו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על פי אין אלהי בקרב מציאנו רעות האלה: דברים לא יז

רבינו חננאל (המשך)

ששקל הקלות עושק שכי ויכונא בו הקישו למנאף ואכשר ר"ל אמר ומטה גר ומטי גר כתיב כלומר כאלו מטה דין של מעלה וכל העושה דבר ומתחסר בו מוחלין לו שנאמר ולא יראוני הא יראוני אשר מוחל להם. כי את כל מעשה האלהים יבא במשפט על כל נעלם. והיה ר' יוחנן אומר עבד שרבו שוקל שגגות לדורות תקנה יש לו על כל נעלם זה שהורג כינה לפני חבירו ונמאס אם טוב ואם רע כלומר אפילו רצה לעשות טוב ועלה בידו רע כגון שנתן צדקה לעני בפרהסיא שנמצא מביישר ר' שילא אמר הנותן צדקה לאשה בסתר ומיית לה חשדא ימשיאה שם רע רבא אמר זה הפסגר לאשתו בשר בע"ש שאינו מוחותן אלא אי קנה ליה בגווא ובהמנותא (ס) כראב בר רב חסדא: והיה כי תמצאן אותו רעות רבות וצרות. אמר רב רעות ששעות צרות זו לזו כגון זיבורא ועקרבא כגון שפעצא זיבורא ועקרבא ביחד לאדם מי שעקצו עקרב [אינון רוצה דברים קרים נמצא המויל לאחד מויל לאחד. שמואל אמר זה הממציא מעות לעני בשעה שהגושים עליו מלוה אותו והגושים באין ולקוחין אותו הממון שהלוהו וכי מלתקין הוא

מוסיפנא לו והוה חלופיה. יש להקשות לרצי עקיבא דלית ליה צשילאי החולץ (יבמות דף ג. וס) משלו הוסיפו לו לחזקיהו ולית ליה זכה מוסיפין לו הא משמע הכא דמוסיפין לו ז"ע: מבעט ברבותיו הוה. וכן איכא למימר צהאי דפ"ק דצבת (דף יג:) צאלח שמת והיתה אשתו מולכת תפיליו צצית המדרש אמרה כתיב כי היא חייך ואורך ימין צעלי שקרא הרצה ושנה הרצה היכי מת צחלי ימיו ולא השינו לה דבר ולא היו אומרים מהני הוה דצקדושי לא יאמין (י) נמי לא היה תשובה נחת: הא יראוני מוחליין. גבי עושק שצר שכי כתיב דהוה * ליה לא תעשה ופליגא א דרבי ישמעאל צפרק צמרל דיומא (דף סו.) דלמר תשובה מולה ויוש"כ מנכר ואלכא צרימא אחרת דלמר על עשה ולא תעשה תשובה מכפרת (י) ועוד יש לחלק צין עיני תשובה יש צז מוחלין לו מיד ויש צז דמוחלין לו אצל לא מחילה גמורה ועדיין יש עונש ואותו עונש מולין והא דלמרינן צשעות (דף יב:) וס) מעזר על מלות עשה ומתמרט לא זו משם עד שמוחלין לו היינו מחילה גמורה ואס צז ככל לצו ע"י יסורין יתכפרו לו עונותיו: שנעשיות צרות זו לזו כגון זיבורא ועקרבא.

פר"ט רפואה לנשיכה זו קשה לנשיכה זו וכן למרינן ריש פרק צ' דע"ז (דף נח:) חמיימי לעקרבא קיררי לזיצורא: זה הממציא מעות לעני בשעת דוחקו. פרש"י דקאי אלעיל אס טוב ואס רע שממתינן לו עד שעט היוקר ונמאל קונה ציוקר לתליתא לקנות פת לפי שעה כמו שקונו צסלו כדלמרינן תלא לסילתי תלא למווייה וקשיא לר"ט חדא למ' (ק) נקט כולי האי ואפסקיה צזיקר קרל והיה כי תמצאן אותו רעות רבות וצרות ועוד דלמרינן המלוה לעני צשעת דוחקו עליו נלמר אז תקרבא ור' יענה (ישיבא נח) צפרק צבא על יצמתו (יבמות דף סג. וס) מיהו הסם מחלק הריצין צין מלוה לממלא עוד דנקט הש"ס מילתא דלא שכי תללות הלחם דלמר צערצי פסחים (דף ק"א:) וס) תלאי צציתא קשי לענייתא ומפרש ר"ט צרות צבות ורעות וכו הממלא מעות לעני צשעת דוחקו כגון שחפסו המושל וצא זה ולמר לו שילוח לו מעות עד קרקעומוי ואס לא היה זה צא המושל היה מיקל צפדיונו לפי שהוא דחוק ועני זווי לעללתא לא שכי אס היה רוצה לקנות תצוזה להאכילו לציתו אין (י) מויליין לו מעות לתליתא כמו תלא וצין (צ"ב דף נח:) כשדוחקין אותו למכור משלו לתלותו כדי שיפדה עלמו נוע"ע מוס' סנהדרין דף עו: ד"ה והמולתו: שדור

אינו

בא ונושה בו בכל יום היינו דאמרי אינשי זוזא לחיליתא שכיח. פי' זוזא לקנות בו תבואה אינו מצוי ולמי שתולין אותו הנוגשים מצוי. חתילא והסתרתי פני מהם והיה לאכור בר כל שאין בו הסתרתי פני מהם כלומר שהתפלל (ס) ואין נענה אין בו והיה לאכור כלומר שמענישין אותו

ושכיב וזטר. ואמר ר' יוחנן אי אמר כתיב וקביתא אתכם למשפט יש בו תקנה. אריכ"ז אינו לנו